

Beschouwingen begroting 2024-2027

GroenLinks-PvdA Bergeijk

Vooruitgang voor iedereen

De Begroting 2024-2027 geeft een vooruitzicht naar een financieel toekomstbeeld, waarin meerjarige tekorten dreigen doordat het rijk minder middelen ter beschikking stelt vanaf 2027. Daar kunnen we met z'n allen onze ogen niet voor sluiten. Het afgelopen jaar heeft de fractie van GroenLinks-PvdA aandacht gevraagd voor de grote maatschappelijke vraagstukken. Tijdens de beschouwingen bij de perspectievennota hebben we een achttal voorstellen gedaan in de vorm van moties. Zoals u zult begrijpen is onze fractie zeer te spreken over het aantal moties dat het gehaald heeft. Het laat zien hoe belangrijk samenwerken is binnen de gemeenteraad. Want juist vanuit de oppositie kun je als fractie een belangrijke bijdrage leveren. Die bijdrage wordt geleverd met een frisse blik en is vanuit GroenLinks -PvdA Bergeijk altijd groen en sociaal. Daarbij ligt de nadruk erop er voor te zorgen dat iedereen mee kan doen in onze samenleving.

De komende jaren staan we voor grote uitdagingen. Zoals iedereen weet is er een enorme economische groei in de Brainport regio. En deze groei zorgt ervoor, als we niet oppassen, dat de balans tussen de sociaal-maatschappelijke, ecologische en economische aspecten van Brede Welvaart uit evenwicht raken. Daarnaast hebben we te maken met een groot tekort aan betaalbare woningen. De klimaat- en biodiversiteitscrisis vragen om grote veranderingen en aanpassingen van ons ruimtegebruik. Met al deze ontwikkelingen zal het de komende jaren belangrijk zijn dat we onze inwoners, verenigingen, samenwerkingspartners en ondernemers blijven betrekken. Er is juist in deze tijd een grote behoefte aan een overheid met visie, zowel bij de landelijke als bij de lokale overheid. Er is behoefte aan een gemeenteraad die initiatief neemt, stimuleert, de grote transities mee in gang zet én ervoor zorgt dat dit eerlijk gebeurt. Daarom zal ik namens de fractie GroenLinks-PvdA Bergeijk onze toekomstvisie schetsen en aangeven wat er binnen een aantal beleidsterreinen beter moet de komende jaren. Onze inzet zal onverminderd gericht zijn op een eerlijke, groene en sociale samenleving waarin vooruitgang voor iedereen mogelijk is, nu en in de toekomst!

Volkshuisvesting

Te veel mensen in onze gemeente missen een eigen thuisbasis. Betaalbare huisvesting is een luxegoed geworden. Veel starters en mensen met een middeninkomen zitten klem tussen sociale huur en koop. Zij concurreren om een toch al klein aanbod. Mensen blijven hierdoor zitten waar ze zitten of wonen noodgedwongen zelfs thuis bij hun ouders. Laat staan de mensen die afhankelijk zijn van een sociale huurwoning, zij zijn helemaal de dupe van het falende beleid. Er zijn namelijk amper sociale huurwoningen in onze gemeente; in onze gemeente is een tekort van ruim 1300 woningen. Meer regie vanuit de gemeente in samenwerking met de woningbouwcorporaties; alleen zo kunnen we meer betaalbare woningen bouwen.

In de nota Grondbeleid wil de fractie GroenLinks-PvdA Bergeijk het actieve grondbeleid versterken. Zo stimuleren we de bouw van betaalbare sociale huur- en koopwoningen en voorkomen we dat grond in handen komt van speculerende beleggers en projectontwikkelaars. Op dit moment geven we alleen grondprijskorting voor de ontwikkeling van sociale huurwoningen. Er zal onderzocht moeten worden wat de mogelijkheden zijn voor hogere grondprijskorting voor sociale koopwoningen. Deze woningen zijn samen met microwoningen de meest haalbare en betaalbare optie voor onze jongeren.

Onze fractie zal tijdens de actualisatie van de woonvisie, begin volgend jaar, een voorstel doen om het instrument van ‘de doelgroepenverordening’ in te voeren. Hiermee leggen we vast hoelang de huurwoningen in het sociale segment behouden blijven als sociale woning. De huidige instandhoudingstermijn is 10 jaar en dit moet naar minimaal 25 jaar. Wat ons optimistisch stemt is dat de behoefte aan verandering breed gedragen wordt binnen de fracties. Tijdens een bijeenkomst met de woningcorporaties, die werd georganiseerd door de fracties, hoorden we dat onze woningcorporaties intensief willen samenwerken met de gemeente om meer sociale huurwoningen te bouwen. Ook vanuit de samenleving klinkt een krachtige roep, als het niet een noodkreet is, om hier werk van te maken.

Kansengelijkheid

Om echt vrij te kunnen zijn streven we naar kansengelijkheid en bestaanszekerheid voor iedereen. Bestaanszekerheid is het recht op een fatsoenlijk bestaan. Een plek waar je kunt thuiskomen, een inkomen waar je op kunt rekenen, een vangnet voor als het tegenzit en kansen voor je kinderen. Dat is niet een voorwaarde voor vooruitgang, dat is vooruitgang. Kansengelijkheid gaat om goede voorzieningen in de kern. Om weten dat je iemand aan de lijn krijgt als je een vraag hebt over jouw situatie. Zonder die kansengelijkheid voor iedereen is er geen sprake van een vrije, gelijkwaardige samenleving. Daarom is het van belang om te blijven investeren in voorzieningen in al onze kernen.

Riethoven is een voorbeeld waarbij we als gemeenteraad actief aan de slag moeten om samen met de inwoners te zorgen voor onderwijshuisvesting en een plek waar voorzieningen toekomstbestendig gebundeld worden. Ten aanzien van de school op de Weebosch was onze fractie verbaasd over het feit dat het schoolbestuur geen extra onderhoudsmiddelen wil ontvangen. Echter lezen we dat deze tot 2028 niet worden benut, om later te investeren in een grootschalige renovatie. Het is goed dat er nu gekeken wordt naar een nieuw onderwijssysteem als aanvulling, waardoor de leerlingaantallen naar verwachting zullen toenemen. Daarbij is duidelijk dat de school op de Weebosch van belang is voor de leefbaarheid in de kern.

We vinden het van groot belang dat er geïnvesteerd wordt in duurzame binnen- en buitensportaccommodaties. We lezen in de begroting dat wordt gestart met de buitensportaccommodaties en dat later mogelijk de binnensportaccommodaties en gemeenschapshuizen worden verduurzaamd. Hoe zo “mogelijk”? Daarmee lijkt het college een slag om de arm te houden; alsof we het misschien ook niet gaan doen. Onze fractie is van mening dat dit vervangen moet worden naar “we gaan de binnensportaccommodaties en gemeenschapshuizen verduurzamen”.

GroenLinks-PvdA is al jaren van mening dat een bibliotheek een bijdrage levert aan het verkleinen van ongelijkheid, door het toegankelijk maken van informatie, het tegengaan van taalachterstanden en leesbevordering. We hebben daarom eerder aandacht gevraagd voor een versterkte en ruimere bibliotheek voorziening. Dit hebben we gedaan via een amendement tijdens de bespreking van de nota Kunst en Cultuur. De noodzaak werd toen niet gezien door de andere partijen. We hebben daarom een motie ingediend tijdens de PPN. Gelukkig werd er door de wethouder toegezegd dat het college de inhoud van onze motie onderschrijft en dat er wordt gewerkt aan een ruime bibliotheek voorziening. We horen graag een update. Tijdens de bespreking van de PPN is onze motie aangenomen die ervoor zorgt dat er structureel tienduizend euro meer besteed kan worden aan kunst in de openbare ruimte, waardoor de leefbaarheid en creativiteit in de kernen versterkt worden.

Klimaat en duurzaamheid

Duurzaamheid is direct verbonden aan bestaanszekerheid. Dat betekent eerlijke groei, groene banen, groene technologie, solidariteit met toekomstige generaties en een gezond leven. Onze gemeente moet grote en kleine inspanningen doen om klimaatverandering tegen te gaan. De gemeente ondersteunt inwoners in het besparen van energie, bijvoorbeeld via de energiecoaches.

GroenLinks-PvdA Bergeijk is van mening dat we moeten zorgen voor verduurzaming van woningen van inwoners die in slecht geïsoleerde huurwoningen wonen. In vervolg op de bespreking van de PPN, heeft onze fractie het initiatief genomen om samen met het CDA de motie (die toen niet omarmd werd), verder uit te werken. We zijn trots op deze samenwerking en op het resultaat wat er ligt, in de vorm van de motie 'Isoleren met duurzame materialen'. We geven een extra stimulans aan het isoleren met duurzaam materiaal. En het verbouwen van de hennepvezels die gebruikt kunnen worden als isolatiemateriaal lukt goed op de hoge zandgronden van Bergeijk en vragen weinig water, bestrijdingsmiddelen en mest. Deze teelt kan daardoor een mooie aanvulling zijn op het verdienmodel van lokale agrariërs. We streven immers naar een transitie in de landbouw, waarbij we gaan werken met "teelt volgt bodem en water", en waarbij we streven naar duurzaamheid, circulariteit, schone lucht en een toekomstbestendige landbouw.

Tijdens de bespreking van de PPN dienden we een motie in om de laadinfrastructuur te versterken. Want hoewel wat ons betreft fiets, OV en deelvervoer (zoals deelauto's en mogelijk het f'kes meerijden) belangrijke vervoersmiddelen zijn, beseffen we ook wel dat in een uitgestrekt landelijk gebied als Bergeijk de auto gebruikt zal blijven worden. Het is dus goed om het elektrisch rijden te faciliteren. Onze motie werd omarmd. Het was goed om te horen dat we op één lijn zitten én dat het college ook al bezig is met dit onderwerp. We blijven graag op de hoogte van de vorderingen.

We hebben een vraag gesteld over de enorme oppervlakte aan gras in onze gemeente. We zouden graag zien dat er in de toekomst de mogelijkheden onderzocht worden om meer diversiteit in de beplanting toe te passen. Denk daarbij aan meer kruidenrijk gras, bloemenweiden, hagen en struiken. Daarmee zetten we goede stappen in het verhogen van de biodiversiteit.

Openbaar vervoer en mobiliteit

De plek waar je woont of de dikte van je portemonnee mag nooit een belemmering zijn om deel te kunnen nemen aan de samenleving. De bus en buurtbus zorgen letterlijk voor verbinding. Lang niet iedereen heeft een rijbewijs of auto tot zijn beschikking. Daarom is het een taak van de provincie en de gemeente om openbaar vervoer te faciliteren. Wij zien het openbaar vervoer als een basisvoorziening, die in publieke handen zou moeten zijn en niet de speelbal is van durfinvesteerders. Het is verschrikkelijk dat Arriva verkocht is aan een buitenlandse investeerder, die alleen maar denkt aan winst maken. Je kunt er op wachten dat met dit soort ontwikkelingen de minder goed bezette lijnen nog verder uitgekleeft worden. GroenLinks-PvdA Bergeijk is van mening dat er een flinke lobby moet plaatsvinden richting de provincie. Het mag duidelijk zijn dat we niet nog eens kunnen wachten tot 2036. Er is nu actie nodig om de huidige lijnen te behouden en te versterken en een nieuwe vaste busverbinding tussen Bergeijk en Eersel te realiseren. Deze verbinding zorgt ervoor dat de inwoners van Bergeijk letterlijk in verbinding staan met de andere Kempengemeenten. Het baart ons zorgen dat het college aangeeft dat deze verbinding alleen mogelijk is als er een subregionale hub in Eersel gerealiseerd is. Wij zijn het hier niet mee eens. De verbinding Eersel-Bergeijk is er niet alleen om mensen richting Eindhoven te vervoeren.

Ook lezen we dat het college de snelweg A67/E34 wil verbreden met extra rijstroken. Onze fractie stelt als voorwaarde dat extra asfalt en verbreding van de snelweg in dienst staat van de hoogwaardige en snelle busverbindingen richting het stedelijk gebied.

De fiets is voor de korte en middellange afstand het meest geschikte vervoersmiddel. We zijn als Bergeijk een echte fietsgemeente. Veel inwoners gebruiken de fiets en in de zomer zie je vele toeristen op onze fietspaden. Onze fractie roept het college op om de verbinding Weebosch - Witrijt naar voren te halen. Daarbij is het van belang om in de prioritering aan te geven in welk jaartal deze verbinding gerealiseerd gaat worden.

Onze motie die zorgde voor de pilot van de Bergeijkse Belevingsboulevard is een groot succes gebleken. De pilotfase is bijna voorbij en daarom doet onze fractie alvast een voorzetje voor de toekomst. GroenLinks-PvdA Bergeijk is van mening dat er de komende jaren gewerkt moet worden aan een autoluw centrum. De Belevingsboulevard moet een voetgangers- en fietsstraat worden. De rest van het Hof richting Hof-Noord dient een één richtingsweg te worden, Hierdoor kunnen inwoners en toeristen recreëren en genieten van dit gebied.

De afspraken die gemaakt zijn in het landbouwconvenant worden niet altijd nageleefd. De gemeente dient via de ZLTO actief deze groep ondernemers te wijzen op de gemaakte afspraken.

Wild crossen is een groot probleem in onze prachtige bossen. Het is niet alleen zeer schadelijk voor de natuur, maar ook overlast gevend voor toeristen en onze eigen inwoners, die recreëren in de groene bossen. We zijn dan ook benieuwd of er daadwerkelijk genoeg gedaan wordt om dit probleem aan te pakken. Na het antwoord op onze schriftelijke vraag denken we dat er mogelijk meer capaciteit en inzet naar de bestrijding van wild crossen moet. De extra inzet en capaciteit kan mogelijk ook ingezet worden voor preventieve maatregelen. Onze gedachte is dan ook dat het huidige beleid geëvalueerd moet worden. Dan te bekijken wat er aangepast zou moeten worden en of er eventueel meer capaciteit nodig is.

Tot slot, goede plannen in de gemeenteraad zullen we blijven steunen. Minder goede plannen van het college en coalitiefracties zullen we proberen te verbeteren. GroenLinks-PvdA Bergeijk gaat voor een duurzame, sociale en groene toekomst voor alle dorpskernen in onze mooie gemeente. We willen een gemeente waarin vooruitgang voor iedereen mogelijk is!